Lupa- ja valvontavirasto

Muistio
11.6.2026

Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous 1/2026

Aika: Ke 3.6.2026 klo 9:00-13:00
Paikka: Hybridikokous: Ilmajoen kunnantalo (Ilkantie 18) ja Teams

Osallistujat:	
Kari Saari	Elinkeinoelämän keskusliitto
Mari Väänänen	Etelä-Pohjanmaan liitto
Erika Saarenpää	Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus /vesienhoito
Pekka Tuomisto	Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus/maatalous
Elina Pusaa	Keski-Pohjanmaan kalatalousalue
Anni Selenius	Norra Kust-Österbottens fiskeriområde
Tauno Lampinen	Lapuanjoen kalatalousalue
Anni Selenius	Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalue
Elina Pusaa	Keski-Pohjanmaan kalatalouskeskus
Laura Luusua	Keski-Pohjanmaan liitto
Erkki Korpimäki	Ähtävän-, Purmon- Kruunupyyn- ja Kovjoen neuvottelukunta
Jukka Kotola	Lapuanjoen neuvottelukunta
Mats Ingves	Kristiinankaupungin tekninen osasto
Mika Yli-Petäys	Kyrönjoen neuvottelukunta ja Ilmajoen kunta
Esa Hirvijärvi	Kyrönjoen neuvottelukunta
Mikaela Björklund	Närpiönjoen yhteistyöelin
Hannele Kekäläinen	Lounais-Suomen EVK/vesitalous
Marko Aalto	Lounais-Suomen EVK/vesitalous
Meri Back	Lounais-Suomen EVK/merenhoito
Mika Sivil	Lounais-Suomen EVK/kalatalous
Eeva Ruotsalainen	Lounais-Suomen EVK/kalatalous
Anssi Teppo (pj)	Lupa- ja valvontavirasto / Vesien ja merenhoidon yksikkö
Anna Bonde	Lupa- ja valvontavirasto / Vesien ja merenhoidon yksikkö
Krister Dalhem	Lupa- ja valvontavirasto / Vesien ja merenhoidon yksikkö
Salla Hartikainen	Lupa- ja valvontavirasto / Vesien ja merenhoidon yksikkö
Monika Korpijärvi	Lupa- ja valvontavirasto / Vesien ja merenhoidon yksikkö
Anne Mäkynen	Lupa- ja valvontavirasto / Vesien ja merenhoidon yksikkö
Anna-Kaisa Jaakkola	MTK Etelä-Pohjanmaa
Vesa Paavola	MTK Keski-Pohjanmaa
Niko Hyppönen	MTK Keski-Pohjanmaa
Mikko Syri	MTK Metsälinja / Metsänhoitoyhdistykset
Meiju Tikkanen	Pohjanmaan EVK/maatalous
Riikka Asunmaa	Pohjanmaan liitto
Heli Jutila	Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
Mikael Blomqvist	Pro Agria Österbottens Svenska lantbrukssällskap
Marjo Lehtisalo	Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri
Peter Remahl	Suomen Purjehdus ja Veneily
Kristian Mäki-Jussila	Suomen Satamat ry
Hannu Kärjä	Suomen turkiseläinten kasvattajain liitto ry.
Jukka Kotola	Suomen Vapaa-ajankalastajat
Elina Rouhiainen	Turveteollisuusliitto
Leena Siltaloppi	Turveteollisuusliitto

Minna Hakala	Ähtärin reitin vesistöyhteistyö
Anni Selenius	Österbottens fiskarförbund

Poissa:
Energiateollisuus r.y.
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus/luonnonsuojelu
Geologian tutkimuskeskus
Intresseföreningen för en levande skärgård
Etelä-Pohjanmaan kalatalouskeskus
Isojoen ja Teuvanjoen neuvottelukunta
Järviseudun kalatalousalue
Kvarkens fiskeriområde
Kyrönjoen kalatalousalue
Södra Kust-Österbottens fiskeriområde
Lestijoen neuvottelukunta
Perhonjoen neuvottelukunta
Luonnonvarakeskus
Metsähallitus
Natur och Miljö r.f.
Pro Agria Etelä-Pohjanmaa
Puolustusvoimat / Försvarsmakten
Suomen metsäkeskus
Suomen riistakeskus
Suomen vesilaitosyhdistys
Öjanjärven säännöstely-yhtiö

1. Kokouksen avaus ja katsaus Lupa- ja valvontavirastoon

Erikoistutkija Anssi Teppo Lupa- ja valvontavirastosta, vesienhoitoalue 3 ja merenhoito -ryhmästä, esittäytyi ja toivotti kaikki tervetulleiksi sekä suomen että ruotsin kielellä ja totesi, että kysymyksiä ja kommentteja voi esittää molemmilla kielillä. Anssi Teppo toimii yhteistyöryhmän ja kokouksen puheenjohtajana ja Monika Korpijärvi (Lupa- ja valvontavirasto) kokouksen sihteerinä. Puheenjohtaja kävi läpi yhteistyöryhmän kokouskäytännöt ja totesi, että kokouksessa on paljon asiaa ja pääpaino on vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelussa. Kokouksen asialistaan ei tullut kommentoitavaa. Ylitarkastaja Salla Hartikainen ja ylitarkastaja Anne Mäkynen Lupa- ja valvontavirastosta osallistuivat kokoukseen Teams-yhteydellä ollen valmiina vastaamaan heidän aihealueeltaan mahdollisesti herääviin kysymyksiin. Anssi Teppo esitteli Lupa- ja valvontaviraston toimintaa ja vesien- ja merenhoitoyksikön tehtäviä.

2. Muistion tarkistajien valinta / Val av protokolljusterare

Päätettiin, että Monika Korpijärvi kokoaa muistion ja lähettää sen kommentoitavaksi ryhmän jäsenille kahden viikon kuluessa.

3. Ilmajoen kunnan terveiset / Ilmola kommuns hälsning

Kunnan ympäristöinsinööri, Mika Yli-Petäys, toi Ilmajoen kunnan terveiset ja kertoi yleiskatsauksen Ilmajoesta (liite 1). Hän kertoi muun muassa, että 1500-luvulla alkunsa saanut Ilmajoki sijaitsee maantieteellisesti keskeisellä paikalla. Sen väkiluku on ollut kasvusuuntainen ja

lapsiperheitä on paljon. Kunnan työttömyysaste on alhaisempi kuin maassa keskimäärin ja yritysten määrä on plussavoittoinen

llmajoella on vahva kulttuuri- ja rakennusperinne ja se on myös tunnettu urheilupitäjä. Kunnassa sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä Alajoen kulttuurimaisema.

Vesiensuojelun näkökulmasta Yli-Petäys kertoi, että kunnan asutus ja pellot sijaitsevat alavilla alueilla vesistöjen varrella, mikä tuo omat haasteensa tulvajärjestelyihin. Muita vesiensuojelun haasteita Yli-Petäyksen mukaan Ilmajoella ovat muun muassa happamat sulfaattimaat, metsäojitetut suot ja pellot sekä Koskenkorvan pohjavesialue, jossa on liikennettä ja asutusta.

4. Katsaus uuteen Lupa- ja valvontavirastoon /Översikt över det nya Tillstånds- och tillsynsverket

Anssi Teppo esitteli uuden Lupa- ja valvontaviraston organisaatiokaaviota, ympäristöosaston rakennetta ja vesienhoitoalue 3:n tehtäviä (liite 2). Organisaatiomuutoksen jälkeiset ajatukset ovat, että pääasialliset muutokset ovat tapahtuneet rakenteissa ja työtavoissa, mutta tekemisen tavoitteet ovat ennallaan. Yksiköiden toimintamallien ja vastuiden tarkentuminen ja eriytyminen on vielä kesken, samoin yhteistyön kehittäminen. Aktiivisen sidosryhmätyön turvaaminen on yksi valtakunnallisen viraston tavoitteista. Haasteensa myös tälle tavoitteelle luo valtion pienenevät resurssit ja säästötavoitteet.

5. Vesien- ja merenhoidon suunnittelun ajankohtaiset /Aktuellt i vatten- och havsvården 2025

Anssi Teppo esitteli vesien- ja merenhoidon suunnittelun aikataulua (liite 2). Parhaillaan Lupa- ja valvontavirastossa valmistellaan vesienhoitosuunnitelmia ja toimenpideohjelmia sekä merenhoidon toimenpideohjelmaa vuosille 2028–2033 ja suunnitellaan vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä valtakunnallisen ohjeistuksen pohjalta.

Vesien tila-arvio on saatu tehtyä ja edetään kohti kuulemisia. Kuuleminen vesienhoitosuunnitelmaehdotuksista ja merenhoidon toimenpideohjelmaehdotuksesta alkaa 1.12.2026. Luokittelu saatiin päätökseen vuoden 2025 loppuun mennessä, kuulutetaan osana vesienhoitosuunnitelmaa ja hyväksytään v. 2027 lopussa. Parhaillaan on käynnissä toimenpiteiden suunnittelu, mitoitus ja tallennus sekä vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien valmistelu ja suunnittelu. Nämä valmistuvat syyskuun loppuun v. 2026 mennessä. Kevomu-vesistöjen tiedot ovat parhaillaan arvioitavana Suomen ympäristökeskuksessa ja arviointi valmistuu kesän aikana. Tarkempi vesien- ja merenhoidon aikataulu on liitteessä 2.

Anssi Teppo esitteli vesienhoidon tilatavoitteiden poikkeamien asettamista. Poikkeamien arviointi on tällä hetkellä käynnistymässä Lupa- ja valvontavirastossa ja poikkeamien periaatteet ja asettaminen valmistuu v.2026 elokuun loppuun mennessä. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vesien hyvä tila viimeistään vuonna 2027 ja mikäli siihen ei päästä, tulee vesimuodostumalle asettaa poikkeava tavoite: määräajan pidentäminen luonnonolojen takia tai alennettu tilatavoite. Vesimuodostumakohtaisia poikkeamia käsitellään tarkemmin yhteistyöryhmän syksyn kokouksessa.

Heli Jutila (Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry) kysyi Öjan- ja Luodonjärven muuttuneesta luokittelutilanteesta. Kari Saari (Elinkeinoelämän keskusliitto) kysyi Luodon-Öjanjärveen tehdystä luokittelumuutoksesta ja tavoitteiden tiukentumisesta. Anssi Teppo vastasi, että Luodon-Öjanjärvi on muuttunut luokittelussa siten, että sitä ei enää lueta järveksi vaan se on muutettu rannikkovesi, mikä muuttaa arviointia. Ympäristötavoitteet ovat kuitenkin samat kuin järvien kohdalla. Kari Saari (Elinkeinoelämän keskusliitto) kysyi mahdollisista uusista parametreistä ja niiden tiukentumisista muutoksen takia. Hän ilmaisi myös huolensa näiden muutosten vaikutuksesta korvausten määrään. Anssi Tepon mukaan muutos ei välttämättä aiheuta muutosta tarkkailuohjelmiin. Anna Bonde (lupa- ja valvontavirasto)kommentoi, että Kevomu-vesistöjen luokittelussa on omat luokittelukriteerit.

Vesistöjen ekologisessa tilassa ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Suurin osa muuttuneista arvioista johtuu luokittelumenetelmän muutoksesta (one-out, all-out) sekä muuttuneesta aineistosta. Anssi Tepon mukaan pohjalaismaakuntien vesissä on tapahtunut ravinne- ja pH -tasoon liittyvää positiivista kehitystä ja jonkin verran yleistäkin muutosta verrattuna edelliseen arviointikertaan. Tiivistetysti voidaan sanoa, että hiukan enemmän on ekologiselta tilaltaan parantuneita kuin huonontuneita vesimuodostumia. Riskinarvion mukaan suurimmassa osassa pohjalaisalueita pitää joitakin toimenpiteitä tehdä. Alueelliset riskit liittyvät esimerkiksi elohopeaan ja muihin raskasmetalleihin (kadmium, nikkeli ja lyijy).
Anssi Teppo kertoi myös, että Pisara-järjestelmä aukeaa yleisölle v. 2026 lopulla.

Ylitarkastaja Krister Dalhem Lupa- ja valvontaviraston vesien- ja merenhoidon ryhmästä kertoi alueen pohjavesien tilasta ja riskinarviosta. Yleisesti ottaen suunta on parempaan päin: 1–2 pohjavesialuetta on muuttunut huonoon ja viisi parempaan tilaan. Riskinarviossa on osattu paremmin tunnistaa alueellisesta luonnollisesta tilasta johtuvaa huononnusta, kuten happamien sulfaattimaiden ja mustaliuskealueiden aiheuttamat muutokset.
Dalhemin mukaan riskialueet ovat lisääntyneet viime kaudesta. Dalhem kertoi, että myös pohjavesien puolella toimenpiteiden arviointi on käynnistynyt ja alustavien tulosten esittely tapahtuu syksyn yhteistyöryhmän kokouksessa.

Kari Saari (Elinkeinoelämän keskusliitto) esitti kysymyksen toimenpiteiden kustannusten jakaantumisesta tilanteessa, jossa kyseessä on ns. yhteisvastuullinen, ei hyvässä tilassa oleva vesistö. Anssi Teppo vastasi, että näissä tilanteissa edetään laatutekijäkohtaisesti eli poikkeuksíen perusteella tunnistetaan pääasiallinen vesistön hyvän tilan saavuttamista estävä paine ja näin päästään asiassa etenemään.

Kalastusbiologi Mika Sivil (Lounais-Suomen elinvoimakeskus, kalatalous) kysyi, onko kaikki mahdollinen erityisesti maankäytössä jo tehty. Sivilin mielestä ojitustoimenpiteissä luvitus ja tukeminen on ollut heikkoa. Anssi Teppo vastasi, että esimerkiksi juuri näitä asioita yritetään selvittää ja rajata, mitkä ovat riittäviä toimenpiteitä, mitkä suhteettoman kalliita. Jatkossa voi olla tulossa hyviä ohjauskeinoja, joista ei vielä tässä vaiheessa tiedetä mitään. Heli Jutila totesi, että tarvitaan myös tiukkaa lainsäädännöllistä ohjaamista.

Erkki Korpimäki (Ähtävän-, Purmon- Kruunupyyn- ja Kovjoen neuvottelukunta) nosti aiheeksi vesistöjen säännöstelyn muuttamisen ja mainitsi esimerkkinä Ähtävänjoen. Korpimäen mukaan vettä ei lasketa jään alta kevättulvien välttämiseksi aikaisempien vuosien tapaan, ja rehevöityminen etenee, kun jäät eivät työnnä kasveja eteenpäin. Korpimäki esitti huolensa myös Lappajärven alhaisesta vedenkorkeudesta ja ilmoitti, että säännöstelysuunnitelmat vaativat nopeita toimenpiteitä vedenlaadun parantamiseksi. Anssi Teppo vastasi, että säännöstelyn vaikeus korostuu tällä alueella, ja että vedenpinnat olleet matalalla. Näihinkin asioihin vastataan paremmin toimenpiteiden esittelyssä.

6. Vesienhoidon sektorikohtaisten toimenpiteiden suunnittelu / Planeringen av sektorvisa åtgärder inom vattenvården

Anssi Teppo kertoi yleisesti toimenpiteiden suunnittelusta kaudelle 2028–2033. Suunnittelutyö tehdään vesien- ja merenhoidon yksikön toimesta, mutta yli ryhmä- ja yksikkörajojen tapahtuvana yhteistyönä. Yhteistyötä pyritään tehostamaan erityisesti myös elinvoimakeskusten kanssa. Vesienhoidon suunnittelu koostuu viidestä eri sektorista: maatalous, metsätalous, kunnostus ja vesirakentaminen, yhdyskunnat ja teollisuus sekä pohjavedet. Toimenpiteet koostuvat lakisääteisistä perustoimenpiteistä, täydentävistä toimenpiteistä, ohjauskeinoista, jotka ovat osa täydentäviä toimenpiteitä, sekä kohdennus, mitoitus, kustannukset ja seuranta -osiosta. Toimenpiteet ovat juuri lausunnolla ja ne esitellään syksyllä.

Sektorit:

1. Maatalous /Jordbruk

Johtava vesitalousasiantuntija Anna Bonde (Lupa- ja valvontavirasto) kertoi maataloussektorin kuulumiset vesienhoidon suunnittelussa. Suunnittelua on tehty yhteistyössä elinvoimakeskusten, Luonnonvarakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Tukena on käytetty Vessu- ja MASSIW-hankkeiden tuottamaa aineistoa. Maataloussektorin alle kuuluvat myös turkistuotanto, happamat sulfaattimaat ja mustaliuskealueet. Näille osa-alueille on omat toimenpiteet ja suunnitteluperiaatteet.

Toimenpide-ehdotuksiin on tullut jonkin verran muutoksia: neljä toimenpidettä poistuu, yksi toimenpide siirtyy ohjauskeinoksi ja uusia toimenpiteitä on tulossa kolme kappaletta. Tärkeänä uutena toimenpiteenä erityisesti Pohjanmaalla Anna Bonde mainitsee kasvihuoneiden jätevesien kierrätyksen

Heli Jutila kommentoi, että alueella turkistuotanto kuormittaa voimakkaasti vesistöjä ja tähän kaivataan lisää ohjauskeinoja. Anna Bonde vastasi, että turkistuotanto on paikallisesti merkittävä kuormittaja ja turkistuotantoon on mietitty ja valmisteltu yhdeksän ohjauskeinoa. Mika Sivil (Lounais-Suomen elinvoimakeskus) ilmoitti, että turkistuotannon luvituksissa ei juurikaan huomioida kala- ja vesitaloudellisia asioita. Heli Jutila jatkoi Siviin kommenttiin, että samassa yhteydessä tulisi tarkastella myös muita luvan osa-alueita kuin kalatalous, jos lupa ns. avataan.

Hannu Kärjä (Suomen turkiseläinten kasvattajain liitto ry.) vastasi edelliseen kommenttiin, että kaikilla turkistuottajilla on ympäristölupa ja valumavesien seuraamisvelvoite ympäristöluvassa. Niko Hyppönen (MTK-Keskipohjanmaa): uusia luvitettavia kohteita turkistuotannossa tulee lukumääräisesti vähän. Hyppönen jatkoi, että maatalouden vesienhoidolliset asiat koskevat viljelijöitä kokonaisvaltaisesti monelta taholta. Toimenpiteiden rahoittaminen on vaikeaa, ja apua tähän toivotaan EU:sta. Hyppönen koki hyvänä muutoksena sen, että vesitalouden hallinnan investoinnit ovat siirtyneet jo itse toimenpiteisiin ja esimerkiksi peltojen kuivatus tapahtuu nykyään paremmalla tavalla. Hyppönen nostaa esille myös hyvän tulvasuojelun tarpeen ja sen merkityksen pelloille nousevien, voimakkaiden tulvien ennalta ehkäisyssä.

2. Metsätalous / Skogsbruk

Anssi Teppo kertoi metsätaloussektorin osuudesta vesienhoidon suunnittelussa. Tukena Teamsissa oli mahdollisiin kysymyksiin ja kommentteihin vastaamassa ylitarkastaja Anne Mäkynen (Lupa- ja valvontavirasto). Teppo kertoi metsätalouden vesistöille aiheuttamista kuormituksista, jotka johtuvat pääasiassa vanhoista ojituksista, kunnostusojituksista sekä metsänuudistuksessa tehtävistä erilaisista toimenpiteistä kuten esimerkiksi maanmuokkauksesta ja lannoituksista. Kuormitusta voidaan torjua suunnittelemalla ja toteuttamalla toimenpiteet mahdollisimman vähän kuormitusta tuottaviksi ja pidättämällä ravinteet vesiensuojelurakenteilla. Metsätaloussektorilla vesienhoidon suunnitteluun on kolme perustoimenpidettä ja lisäksi täydentäviä toimenpiteitä.

Kenttäpäällikkö/metsäasiantuntija Mikko Syri (MTK Metsälinja / Metsänhoitoyhdistykset) nosti esiin suojavyöhykeasian, joka Syrin mukaan on mietityttänyt monia tahoja edellisellä vesienhoitokaudella. Syri kysyi, että mihin perustuu suojavyöhykkealueen laajennus 15 metristä 30 metriin vesistöstä. Alueella tilakoot ovat pieniä, Syri jatkoi. Anne Mäkynen vastasi, että tutkimustuloksia on jonkin verran, ja suositus monimuotoisuuden ja ekologian kannalta suojavyöhykkeen laajuudeksi on 30 m, mutta paikoin riittää pienempi suojavyöhyke. Tähän vaikuttaa esimerkiksi maasto ja sen kosteus ja kaltevuus. Asiassa käytetään tapauskohtaista harkintaa. Anne Mäkynen jatkoi, että vaikutusten arviot tehdään kesän aikana ja kuulemiset alkavat 1.12.2026, jolloin asiaan voi antaa palautetta. Mikko Syri kysyi vielä suojavyöhykkeisiin liittyen, että onko tehty laskelmia taloudellisista vaikutuksista. Esimerkiksi mitä tarkoittaa hakkuumäärissä euroissa 15 metrin vs 30 metrin suojavyöhyke. Anne Mäkynen vastasi, että laskelmia tehdään, euromäärät kuuluvat tallennustyöhön ja tulevat nähtäviksi Pisaraan-järjestelmää. Anssi Teppo lisäsi, että erilaisia asioita ja tavoitteita ideoidaan ja suunnittelussa pyritään yhteensovittamaan eri näkemyksiä.

Mika Sivil kysyi ohjauskeinoihin liittyen, että onko tarkoituksena lopettaa ojitusten tukeminen. Sivilin mielestä tällainen suuntaus on väärä. Anne Mäkynen vastasi Sivilin kysymykseen, että ohjauskeinoissa on mietitty lainsäädäntöä ojitusten kannalta. Tavoitteena on saada kaikki ojitukset ilmoitettaviksi. Anssi Teppo muistuttaa, että kuulemiseen voi antaa kommentteja tähänkin asiaan liittyen.
Erkki Korpimäki kysyi, onko suojavyöhykkeen lisääminen 15 metrillä suositus vai määräys, ja miten tätä valvotaan. Hän ilmoitti tietävänsä tapauksia, joissa hakkuita on tehty vesirajaan

saakka. Anne Mäkynen vastasi, että suojavyöhykkeenalueen lisääminen 15 metrillä ei ole laki vaan se on suositus. Hän huomautti, että metsäsertifikaateissa on omat, määrätyt metrimäärät. Mäkynen totesi, että valvonta on niukkaa ja resurssit siihen ovat vähäiset.

Niko Hyppönen (MTK-Keskipohjanmaa) ilmaisi huolensa siitä, miten suojavyöhykkeen kasvattaminen 15 metristä 30 metriin tulee koskemaan erityisesti yksityisten maita ja sillä tulee olemaan suora vaikutus puuston arvoon. Hyppönen kysyi myös, miten tämä kompensoidaan metsänomistajalle, koska suojavyöhykkeiden kasvattamisella rajataan yksityisen omaisuuden hyödyntämisvaihtoehtoja. Hyppönen oli sitä mieltä, että tämä toimi ei lisää hankkeiden hyväksyttävyyttä metsänomistajien keskuudessa. Hyppönen korostaa, että omaisuuden suoja pitää säilyä. Anssi Teppo sanoi olevansa vakuuttunut, että nämä tullaan kuulemaan ja huomioimaan, mutta että vuoropuhelussa on parantamisen varaa. Vesienhoidon sidosryhmiä on kuultu ja kritiikki otetaan vastaan.

Tauno Lampinen (Lapuanjoen neuvottelukunta) totesi, että edellinen puheenvuoro oli hyvä. Korvaus on saatava, jos suositus muuttuu laiksi. Kiintoaineiden karkaaminen on todellista ja ojitusasiat on saatava kuntoon, jatkoi Lampinen. Hän korosti myös sitä, että palautteita suojavyöhykeasiassa on kuunneltava tarkkaan. Heli Jutila vastasi asiaan, että monet omistajat ovat valmiita vesiensuojelua tukeviin valintoihin. Jutila piti tärkeänä, että niistäkin vaihtoehdoista kerrotaan ja niitä myös suositellaan maanomistajille. Jutila lisäsi, että monet metsänomistajat ovat hyvillään tarkoista säännöksistä. Mika Sivil (Lounais-Suomen elinvoimakeskus) sanoi, että joitakin vesistöjä on myös yksityisessä omistuksessa eikä metsätalouden kautta tulevia haittoja korvata näissä. Anne Mäkynen totesi kokouksessa olevan hyvää keskustelua ja palautetta.

3. Yhdyskunnat ja teollisuus / Samhällen och industri

Anssi Teppo kertoi yleiskatsauksen yhdyskunnat ja teollisuus -sektorin tilanteesta vesienhoidon suunnittelussa. Yhteistyötä on tehty Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen sekä Lupa-ja valvontaviraston jätevedenpuhdistamovalvojien kanssa. Sektorin alle kuuluvat myös haja- ja loma-asutus, teollisuus ja muut luvanvaraiset toiminnot, kalankasvatus ja turvetuotanto. Osion toimenpiteisiin on tullut paljon päivityksiä: uusia ja poistuneita toimenpiteitä ja joitakin ohjauskeinoiksi siirrettyjä toimenpiteitä (liite 2).

Tämäkin osio herätti paljon hyvää keskustelua. Mika Sivil (Lounais-Suomen elinvoimakeskus) nosti esiin Keliber Oy:n kaivostoiminnan Perhonjoen lähistöllä Syväjärvellä ja kysyi miksi kyseistä toimintaa ei ole merkitty tällä hetkellä vesienhoidon paineeksi. Sivil kysyi myös vihreän siirtymän hankkeiden merkitsemisestä vesienhoidon paineeksi. Anssi Tepon mukaan kaivostoiminta kuuluisi olla merkitty paineeksi, ja että asia tarkistetaan. Vihreä siirtymä on niin uusi ala, että kaikkeen ei ole vielä osattu vesienhoidon suunnittelussa varautua, mutta se otettaan mukaan suunnitelmiin, Teppo jatkoi. Ylitarkastaja Salla Hartikainen (Lupa- ja valvontavirasto) kommentoi, että on ollut mukana lausumassa Keliber Oy -asiassa. Hartikaisen mukaan kyseinen kaivostoiminta on Ullavanjoessa ja pienemmissä vesistöissä merkitty paineena. Hartikainen ilmoitti, että Perhonjoen painemerkintä tarkistetaan.

Tauno Lampinen kommentoi, että myös tuulivoimaloiden yhteydessä pohjavesien turvaaminen on äärimmäisen tärkeää, ja tulisi selvittää miten myllyjen toimintaan vaikuttaa esimerkiksi aluslaatan liikkuminen, eroosiot, ruostuminen. Yleinen mielipide on, että asiasta on liian vähän tutkittua tietoa, Lampinen kommentoi. Anssi Teppo vastasi asian olevan näin ja että myös viranomaisen kannalta tutkittua tietoa on liian vähän.

Erkki Korpimäki kysyi mitä tehdään niille turvetuotantoalueille, joissa vesiensuojelurakenteet eivät toimi – velvoitetaanko toiminnanharjoittajia laittamaan suojelurakenteet kuntoon? Korpimäen mukaan joillakin tällaisilla turvetuotantoalueilla ympäristöluvanmukainen toiminta jatkuu edelleen 2030-luvulle. Anssi Teppo vastasi Korpimäen kysymykseen, että turvetuotantoalueet kuuluvat ympäristölupien perusteella normaalin valvonnan piiriin. Valvonnalla edellytetään ja pyritään edistämään ja tehostamaan vesiensuojelutoimintaa. Turvetuotannon valvonta-asiat toimivat viranomaistoiminnan mukaisesti.

Niko Hyppönen esitti kysymyksen yhdyskunnan perustoimenpiteistä ja halusi tietää ovatko viher- ja ympäristörakentaminen mukana perustoimenpiteissä. Anssi Teppo ei osannut suoraan vastata kysymykseen, mutta asiaan pyritään vastaamaan kokouksen jälkeen. Sovittiin, että kirjataan kysymys.

4. Pohjavedet / Grundvatten

Krister Dalhem (Lupa- ja valvontavirasto, vesien- ja merenhoito) esitteli vesienhoidon suunnittelussa pohjavesisektorille yhteistyössä Lupa- ja valvontaviraston, elinvoimakeskusten ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa laadittuja toimenpiteitä. Pohjavesitoimenpiteet suunnitellaan aina pohjavesialuekohtaisesti ja suunnitteluvastuut jaetaan maakunnittain entisten ympäristö-elyjen aluejakojen mukaisesti.

Pohjavesisektorin toimenpiteet herättivät myös paljon keskustelua. Heli Jutila kysyi mitä toimenpiteitä käynnistetään huonossa tilassa olevalle, Lupa- ja valvontaviraston pilaantuneeksi toteamalle pohjavesialueelle. Krister Dalhem vastasi, että toiminnot riippuvat siitä, mikä on aiheuttanut pilaantumisen. Jos nykyinen toimija on aiheuttanut, tehostetaan valvontaa ja edetään asiassa sen mukaisesti. Jos pilaantuminen on aiheutunut jo aikaisemmin, tehdään Pima-tutkimukset ja riskinarviointi, ja pyritään etsimään saatujen tulosten perusteella pilaantumisen aiheuttanut toimija tai tekijä.

Tauno Lampinen kommentoi, että vaaditut, kalliit pohjavesisuojaukset eivät välttämättä tule toteutetuiksi. Hän nosti esimerkiksi pohjavesialueella olevan tien, johon oli suunniteltu bentoniittisuojaus. Lampinen ihmetteli miksi ei vastaavaa bentoniittisuojausta vaadita kuitenkaan esimerkiksi tuulivoimaloiden tuulimyllyille, joissa on satoja litroja hydrauliikkanesteitä. Lampinen totesi, että maataloudessa vastaavanlaisiin suojauksiin velvoitetaan. Krister Dalhem vastasi Lampisen kommenttiin, että tuulivoima-alueet sijoitetaan pääsääntöisesti pohjavesialueiden ulkopuolelle ja YVA-käsittelyssä otetaan huomioon, ettei

tuulimylly kaatuessaankaan osuisi pohjavesialueelle. Dalhem lisäsi, että tuulimyllyjä ei tällä alueella juurikaan ole sijoitettu pohjavesialueille.

5. Kunnostus, säännöstely ja rakentaminen /Restaurering, reglering och byggande

Anssi Teppo esitteli kunnostus-, säännöstely ja rakentaminen -sektorin suunnittelutyötä ja laadittuja toimenpiteitä. Muutoksena edelliseen kauteen on pienten pintavesien suunnittelun tekeminen ennallistamisasetuksen keinoin ja uutena toimenpiteenä lupien muutostarpeen tarkastelu. Teppo esitteli myös toimenpideluettelon sisältöä, suunnitteluperiaatteet sekä ehdotukset ohjauskeinoista (liite2).

Tauno Lampinen esitti kommentin, että Lupa- ja valvontavirastolta toivotaan linjausta siihen, mitkä toimet ovat ruoppausta ja mitkä vesikasvuston poistoa. Lampinen totesi, että selkeä linjaus voisi edistää ruovikon poistoa, mikä puolestaan edistäisi vedenlaatua ja myös vesilintujen elinoloja. Anssi Teppo totesi tämän olevan tärkeä kysymys ja että asiaa täytyy vesilain valvojien kanssa pohtia ja edistää.

Erkki Korpimäki esitti, että vesienhoidon suunnittelussa tulisi ottaa huomioon myös säännöstelysuunnitelmien muuttaminen, ilmastonmuutoksen eteneminen, vähälumisuus ja kevättulvien puuttuminen. Korpimäki korosti säännöstelyn merkitystä vedenlaadun parantajana luonnontalouden ehdoilla. Anssi Teppo totesi säännöstelyn kehittämisen olevan yksi keskeinen keino ja että ilmastonmuutos tuo omat haasteensa ja edellyttää muutoksiin vesienhoidon suunnittelussa. Teppo nosti esimerkkinä Perhonjoen tekoaltaiden kevätsäännöstelyn, josta on tehty joustavampaa. Säännöstelyasiat etenevät hitaasti, koska intressitahoja on useita. Säännöstelyä pyritään kuitenkin hienosäätämään lupien puitteissa.

Salla Hartikainen mainitsi lisähuomiona, että tila-arvioinneissa hymo-tilojen arviointi on muuttunut ja se tehdään nykyään systemaattisesti kaikille vesimuodostumille. Tämän arviointimuutoksen takia jokien tilat voivat näkyä aikaisempaa huonompina. Hartikainen on samaa mieltä siitä, että säännöstelyn kehittäminen on hankalaa, kun säännöstely palvelee monia tahoja samanaikaisesti. Anssi Teppo totesi myös, että arvioinnissa tosiaan vaikutti hiukan jokien tiloja heikentävästi hymo-arvioinnissa tapahtuneet muutokset.

Niko Hyppönen kommentoi säännöstelyn kehittämiseen vaikuttavan monet asiat, esimerkiksi sadannan vaihtelut, joiden ennakointi ja hallinta olisi tärkeää. Hyppönen mainitsi myös, että ojitusyhteisöt eivät kaipaa lisää byrokratiaa vaan tukea tekemiseen ja toivoi, että seuraavalla vesienhoitokaudella karsittaisiin ja sujuvoitettaisiin byrokratiaa.

Merenhoito/Havsvården

Anna Bonde kertoi merenhoidon suunnittelun ajankohtaisista asioista ja esitteli toimenpiteiden suunnitteluperiaatteita. Merenhoidon seurantakäsikirja on päivitetty vuosille 2026–2032 ja kuuleminen on ollut 29.1.-27.3.2026. Kommentteja ja lausuntoja tuli yhteensä 52 kpl. Vastinedokumenttia kootaan ja se julkaistaan myöhemmin.

Aikaisemmista kausista poiketen merenhoidossa suunnitellaan nyt vesienhoidon tapaan ns. aluetoimenpiteitä. Valtaosa toimenpiteistä on kuitenkin edelleen valtakunnallisia. Uudet aluetoimenpiteet liittyvät meriluonnon suojeluun ja kunnostukseen, roskaantumiseen sekä merenkulkuun, veneilyyn ja riskien hallintaan.

Peter Remahl (Suomen purjehdus ja veneily) kertoi pienvenesatamien roskankeräysastioista ja totesi, että esimerkiksi Stormossenilla jätepisteet ovat tarkoitettuja mökkeilijöille, eivät veneilijöille. Remahl ihmetteli miksi kunta ei hoida jätepisteasiaa kuntoon. Anna Bonde vastasi, että kunnilla on velvollisuus käydä asiat läpi viiden vuoden välein. Bonde mietti myös, että ehkä tähänkin asiaan voisi löytyä jokin ohjauskeino merenhoidon suunnitelmaan.

7. Vesienhoitosuunnitelman ympäristöarviointi/Miljöbedömning av vattenvårdsplanen

   Anssi Teppo kertoi SOVA-laista eli viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. Arvioinnista tehtävä ympäristöselostus liitetään osaksi vesienhoitosuunnitelmaa. Ympäristöselostukseen voi ottaa kantaa osana vesienhoitosuunnitelmista kuulemista. Ympäristöselostusta ja sen laadintaa esitellään tarkemmin syksyllä.

8. YTR-toiminnan kehittäminen ACWA-hankkeessa/Utveckling av samarbetsgruppernas verksamhet inom ACWA-projektet

   Anssi Teppo esitteli ACWA-life -hankkeessa tehtäviä toimia, joilla saadun aineiston avulla pyritään kehittämään ja parantamaan vesienhoidon yhteistyöryhmien toimintaa. Aineistoa kootaan esimerkiksi YTR-jäsenille sekä Lupa- ja valvontaviraston, elinvoimakeskusten ja ministeriöiden vesienhoidosta vastaaville henkilöille tehtyjen haastattelujen ja kyselyiden avulla.

9. Elinvoimakeskukset vesienhoidon tavoitteiden edistäjinä esittäytyvät / Livskraftscentralerna presenterar sig i egenskap av vattenvårdsfrämjare

   Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus / Livskraftscentralen i Södra Österbotten

   Johtava vesienhoidon asiantuntija Erika Saarenpää (Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus) kertoi organisaatiouudistuksesta ja vesienhoidon suunnitelmien toteuttamisesta Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa. Vesienhoidon edistämistehtävät on keskitetty viidelle elinvoimakeskukselle. Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen vesienhoitoryhmän alue ulottuu Kokkola-Hämeenlinna-Turku-alueelle.

   Elinvoimakeskusten rooli vesienhoidossa on vesienhoidon toimeenpanon edistäminen, hankkeiden, verkostojen ja avustusten parissa toimiminen, tiivis sidosryhmäyhteistyö, seurannan toteuttaminen ja vesienhoidon tietovarantojen ylläpitäminen ja kehittäminen.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus / Livskraftscentralen i Sydvästra Finland

Ylitarkastaja Hannele Kekäläinen (Lounais-Suomen elinvoimakeskus) esitteli Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen vesitalousosaston rakennetta ja toimintaa. Osaston pääasialliset tehtävät ovat valtion vesistörakenteiden ylläpito ja hydrologinen tiedontuotanto. Ne on keskitetty valtakunnallisesti LOU EVK:n vesitalousosastolle. Lisäksi tehtäviin kuuluu useita yhteiskunnan kannalta kriittisiä tehtäviä kuten tulvariskien hallinta, vesienhallinnan suunnittelu, säännöstely sekä vesitaloushankkeiden edistäminen ja vesitaloustehtäviin liittyvä vesienhoito.

Kokousyleisöstä kysytään Lapuanjoen vaihtumisesta alempaan tulvariskikategoriaan. Hannele Kekäläinen vastaa, että Lapuanjokea ei lueta enää merkittäväksi tulvariskialueeksi, koska tulvalle alttiita kohteita on saatu suojattua tulvilta.

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen ympäristöasiantuntija Meri Back kertoi merenhoidon tehtävistä organisaatiossa. Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen on keskitetty valtakunnallinen merenhoidon toimeenpano ja tukiviranomaisen tehtävä. Virasto toimii asiantuntijana merenhoidon toimenpiteisiin liittyvissä hankkeissa ja käsittelee niihin liittyvät avustushakemukset. Lounais-Suomen elinvoimakeskus koordinoi ja edistää meren hyvää tilaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa sekä osallistuu vesienhoidon suunnitteluun ja kerää tietoa toimenpiteiden edistymisestä.

Kalastusbiologi Mika Sivil Lounais-Suomen elinvoimakeskuksesta totesi, että elinvoimakeskusten kalataloustehtävillä ”edistetään kalavälitteisesti vesienhoitoa”.

Kalataloudellisten tehtävien hallinnointi on keskitetty kolmeen elinvoimakeskukseen. Lounais-Suomen elinvoimakeskus vastaa rannikon kalataloustehtävistä Lounais-Suomen, Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueilla.

10. Muut asiat / Övriga ärenden

Vaikuta vesiin -päivä 16.9.2026, Hämeenlinna
Tulva- ja patopäivät 28.-29.10.2026, Rovaniemi

11. Seuraava kokous / Nästa möte

Pyritään sopimaan päivämäärä syksylle. Seuraava kokous järjestetään todennäköisesti Teams-kokouksena. YTR-jäseniä tiedotetaan asiasta.

12. Kokouksen päättäminen / Mötet avslutas

Puheenjohtaja Anssi Teppo toteaa, että kokouksessa tuotiin esiin hyviä kommentteja ja eriäviä mielipiteitä, jotka ovat tärkeitä parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi. Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

Liitteet Ilmajoen kunnan esittely, Mika Yi-Petäys
YTR-kokous_03062026